

[Poul Hartling.]

de kan højst få 3.000 kr. i stedet for 6.000 kr. i stipendier; for det tredje: de kan slet ikke få del i uddannelsesfondens lånemidler. Der til kommer, at bestemmelserne først rammer dem, efter at de er kommet i gang med læsningen. De er begyndt under lidt forkerte forudsætninger. De indmeldte sig inden april, som de skulle, og de vidste ikke, at der blev vedtaget nye love i løbet af sommeren, og at der kom besked derom i september og sidst i november.

Jeg spørger ikke, om forklaringen på disse ting. Den kender jeg. Jeg spørger, om den højtærede undervisningsminister vil rette denne ordning op ved f. eks., hvad der var rimeligt, at give samme nedslag i skolepengene til præparanderne som til alle andre seminarieelever og ved at stille dem lige i ungdommens uddannelsesfond.

Det kan jo være, at vi er i en så vanskelig økonomisk situation, at der ikke er råd til større bevillinger, men så må der være lige lidt råd til alle. Her er en lille gruppe elever, der er blevet skåret ned. Det er jo ikke noget stort spørgsmål i penge — derfor hører det nok ikke hjemme under en finanslovdebat — men for den enkelte præparand, der vil begynde et lærerstudium, især for en præparand fra et mindrebemidlet hjem, kan det godt være et ret stort spørgsmål.

Formanden: Der er stadig lidt uro i salen.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Den sagsfremstilling, det ærede medlem har givet her, kan jeg ikke ganske skrive under på, som det også vil fremgå af de bemærkninger, jeg har at gøre. Forholdet er jo det, at der til elever i seminariernes præparandklasser ydes dels en egentlig understøttelse, dels — for privatseminariernes vedkommende — et statstilskud til nedbringelse af undervisningsafgiften.

Det sidstnævnte tilskud er blevet reguleret gennem årene, og det ydes både til elever i seminarieklasserne og til elever i præparandklasserne, sådan som også det ærede medlem sagde. Beløbet til præparanderne har været fastsat lavere end beløbet til eleverne i seminarieklasserne, idet man har lagt størst vægt på at støtte elever, der allerede har vist egnethed for læreruddannelsen. Tilskuddene udgør — som det

blev nævnt — i øjeblikket 660 kr. pr. elev i seminarieklasserne og 275 kr. pr. elev i præparandklasserne, og medens dette tilskud for seminarieelevernes vedkommende udgør 50-60 pct. af undervisningsafgiften, dækker tilskuddet til præparanderne kun ca. 30 pct. Jeg erkender blankt, at der her er tale om en urimelig forskel, og at der herved er opstået en væsentlig ulighed på det økonomiske område for præparander henholdsvis ved statsseminarierne, hvor der ingen undervisningsafgift findes, og ved de private seminarier, en ulighed, der føles dobbelt stærkt på baggrund af statsseminariernes og privatseminariernes geografiske placering, der jo ofte gør det til en ren tilfældighed, om en elev søger et statsseminarium eller et privatseminarium. Det bliver ikke lettere at motivere opretholdelsen af undervisningsafgiften for de private seminarier, herunder for deres præparander, når man tager i betragtning, at de såkaldt private seminarier, der er oprettet i de senere år, er oprettet på kommunalt initiativ.

Undervisningsministeriet har modtaget en henvendelse fra Privatseminarieforeningen om en forhøjelse af tilskuddene til nedbringelse af undervisningsafgiften. Ministeriet har til brug herfor anmodet om at få lejlighed til at gennemgå privatseminariernes driftsregnskaber for at vurdere rimeligheden af de elevafgifter, man tager; for det er jo dem, der er udgangspunkt for sagen. Men dette ønske har stødt på bestemt modstand fra flere seminariers side. Foreningen har nu anmodet om en fornyet forhandling om sagen, og det er vi selvfølgelig rede til. Så meget om elevafgiften.

Elevunderstøttelserne har hidtil været bevilget over finansloven også med 275 kr. pr. præparand, og de er nu overført til ungdommens uddannelsesfond. Og her kommer det ærede medlem til det højst ejendommelige regnestykke, at når man tager de 275 kr. pr. elev, der skulle være elevunderstøttelse, væk, så man altså kun har de 275 kr. tilbage, der skal være en hjælp til skolepengene, men samtidig overfører det til ungdommens uddannelsesfond, hvor der i gennemsnit er 800 kr. til rådighed pr. elev, så skulle dette være en halvering. Altså „nedgangen“, sagt i citationstegn, fra 550 kr. til 1.075 kr. får det ærede medlem til en